

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

3. An in dubio tutior pars sit eligenda? Et an praedicta regula non
praecipuum, sed concilium contineat? Ex p. 4. t. 3. r. 3.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

vt recte docet Vafq. in 1.2. disp. 62. c. 5. & Sanchez in Summa tom. 1. lib. 1. c. 10. n. 19. Iufficit enim affenfus probabiliter dictans, quamuis non fine formidine oppofiti, hoc, vel illud honeste agi.

RESOL. II.

An hac regula, scilicet: In dubio melior est conditio possidentis, non solum fit vera in materia iustitia, sed etiam in materia avarum virtutum? Ex p. 4. tract. 3. Ref. 2.

Sup. hoc in 4. Resol. 3. §. 1. Celebris, & difficilis est ista quaestio, & negatiuum sententiam docet Vafq. in 1.2. disp. 65. c. 3. & disp. 66. c. 1. Ant. Perez in laurea Salmantina, certam. 10. scholast. n. 132. Salas ex parte rr. 5. disp. unica sect. 17. n. 162. Turrianus in opus. Theolog. opus. de conscientia dubia, disp. 1. dnb. 1. & seq. Azorius 10. 1. lib. 2. c. 18. q. 4. & lib. 11. c. 15. q. 2. Comitulus in refpon. moral. lib. 2. q. 18. Sayrus in clauis regia lib. 1. c. 13. n. 9. & 36. & alij penes ipsos, quorum sententia satis probabilis est, vnde mihi displicet Suar. in 3. part. 10. 5. disp. 40. sect. 5. num. 18. allens esse falsum, & sine fundamento, possessionem in sola iustitia materia suffragari.

2. Sed non minus probabilem, affirmatiuam sententiam esse existimo, quam teneatur ipse Suarez etiam de Relig. 10. 2. lib. 4. de voto. c. 5. n. 7. Sanch. in sum. tom. 1. lib. 1. c. 10. n. 11. Coninch de Sacram. disp. 34. dub. 10. n. 86. Henricq. lib. 8. c. 3. in glossa lit. P. Filiucius 10. 2. v. 1. c. 4. n. 159. Sancius in selectis disp. 42. num. 7. Villalobos in summa tom. 1. v. 1. diff. 21. nu. 1. vbi sic ait. [En caso de duda tambien en las de mas materias, fuera de la iusticia, es mejor la condiccion del que posee. El fundamento desto es porque la posesion es titulo vniuersal para todas las virtudes, a la manera que la obediencia de la ley es vniuersal a todas las virtudes, y assi el que esta en tal duda puede deponerla, y obtar practicamente contra ella.] Sic ille, vnde ex hac opinione benigne in hoc tractatu resoluendi sunt multi casus ad alienandas animas, & praeter Doctores citatos tenent etiam hanc opinionem Sanctarellus var. resol. tom. 1. q. 43. n. 9. Tannerus tom. 2. disp. 2. q. 6. dub. 4. n. 47. Malderus in 1. 2. D. Thoma q. 19. art. 5. disp. 87. Merolla tom. 1. disp. 3. c. 3. dub. 2. n. 60. Castrus Palaus tom. 1. disp. 3. punct. 6. n. 1. & alij penes ipsos.

RESOL. III.

An in dubio tutior pars est eligenda? Et an praedicta regula non praecipit, sed consilium continet? Ex part. 4. tr. 3. Ref. 3.

§. 1. Haec regula habetur in cap. iuuenis, de sponsal. & in c. si quis autem dist. 7. de penis, habetur, Tene certum, & dimitte incertum. Sed Malderus in 1. 2. D. Thoma q. 19. art. 5. disp. 87. Castrus Palaus tom. 1. disp. 3. punct. 6. n. 4. Suar. de consur. disp. 40. sect. 6. n. 9. Merolla tom. 1. disp. 3. c. 3. dub. 2. n. 67. Emanuel Moura opus. 1. de incant. sect. 1. c. 5. n. 2. & alij asserunt supra dictam regulam non praecipit, sed consilium continere, Vvigers. in 2. 2. D. Thoma q. 19. art. 5. dub. 6. n. 55. Naldus in summa ver. dubium. n. 39. ex Nauarro tenent dictam regulam procedere, quando in iure exprimitur de casu aliquo speciali. Alij vero asserunt, distinguendum esse inter incertitudinem, seu dubium proprie, & simpliciter practicum, & dubium abstractum, quod etiam speculatiuum appellatur; nam in illo quisque obligatus est sequi partem tutiorem, veluti si dubito

vtum mihi hic, & nunc licitum sit instituire contractum cambij, v. g. cor la ricorfa, peccabo nisi abstineam, quia committerem me peccandi periculo. In dubio autem abstracto, & speculatiuo, v. g. vtum contractus cambij cor la ricorfa secundum se & suapte natura sit iustus, necesse non est sequi partem tutiorem, quia sequendo partem minus tutam, tamen probabilem, formare possum conscientiam, siug iudicium moraliter certum, licitum esse mihi hic, & nunc operari secundum scientiam speculatiuam probabilem, & haec omnia docet Paulus Layman in Theolog. mor. lib. 1. tr. 1. c. 5. §. 2. n. S. Tannerus 10. 2. disp. 1. q. 6. dub. 4. n. 46. Becanus 1. 1. tr. 1. c. 4. q. 9. n. 4. & alij communiter, vnde deueniendum est ad decisiones particulares casuum.

RESOL. IV.

Occurrentibus duobus praecipis, si quis dubitaret, vtum illorum obligaret, eo quod simul impleri non possunt, quid facere debeat? Ex p. 4. tr. 3. Ref. 70.

§. 1. Respondeo, considerandam esse vtriusque praecipi grauitatem & naturam, & si attentis omnibus circumstantiis non conuiderit magis de obligatione vnius, quam alterius, posse liberè eligi implementationem cuiuslibet illorum, quia cum homo teneatur vnum illorum implere, & nullo modo constet, quod illorum magis obliget, prudentia dicitur, honestè posse eligi vnum, vel alterum pro libito. Si verò attentis omnibus circumstantiis vnum credatur aliquo modo magis obligare, quam alterum illud implendum est, de cuius obligatione magis constiterit. Vbi obiter aduerte primò, licet materia vnius praecipi ex se sit magis grauis, adhuc posse esse obligationem implendi praeciptum magis leue, eo quod illud sit de re, quae non potest non esse prohibita; ac proinde alterum praeciptum de se magis graue tunc non erit praeciptum, nec obligabit, v. g. magis graue praeciptum est succurrendi proximo in extrema necessitate, quam non dicendi leue mendacium; & tamen si haec duo simul concurrerent, potius non esset mentiendum, licet proximum propterea periret, quia mentiri semper est intrinsecè malum. Secundò aduerto interdum posse contingere, reperiri tam exiguum excessum inter cognitionem obligationis vnius praecipi, & cognitionem obligationis alterius, vt non sit mortale implere illud, de cuius obligatione magis constat, quia in his est etiam paruitas materiae, atque adeò praeciptum leue. Nam sicut non seruare ordinem charitatis inter eos, inter quos est leuis excessus, non est mortale, ita in praesenti. Et omnia docet doctus Granado in 1. 2. D. Thoma, controuerf. 2. 11. art. 12. disp. 6. n. 8.

Sup hoc in 4. lege doctrinam. Ref. 20.

RESOL. V.

An si quis dubitet in die louis cenans, si sic transacta media nox, possit adhuc edere carnes? Et quid è contrario, si hodie sit dies Veneris, aut ieiunij, & dubitetur, an hora duodecima noctis conuertit, an possit quis comedere carnes? Ex p. 4. tr. 3. Ref. 18.

§. 1. Respondeo affirmatiuè cum Villalobos in sum. tom. 1. v. 1. diff. 21. n. 7. vbi sic ait. [El que duda si son las doxe de la noche, del dia siguiente es dia de ayuno este tal puede comer carne porque duda del precepto, y esta aun en posesionem de su libertad, mas si al contrario es oy dia de ayuno, y se duda se son las doxe de la noche ono, no puede cenar, porque esta la posesion por el precepto que consta que es oy dia de ayuno, y no se sabe si ha pasado o no.]